

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นายอภิชาติ บุระมัญ ตำแหน่ง บรรณารักษ์ ชำนาญการ
กลุ่มบุคลากร สายวิชาการ สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หลักฐานหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

การประชุมวิชาการและสามัญประจำปี ๒๕๖๗ เรื่อง AI พันธมิตรใหม่ของบรรณารักษ์

๓. วิทยากรในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.อัญนิษฐา ดิษฐานนท์ ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงพันธ์ เจริญประสงค์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ และรองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓. คุณรัฐธีร์ ปภัสสรีย์โชติ บรรณารักษ์ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. คุณชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช หัวหน้างานบริการทำพระจันทร์ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดประชุม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ร่วมกับหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๖. งบประมาณที่ใช้ในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๗. วัตถุประสงค์ของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้ AI ในงานห้องสมุด

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๘.๑ การบรรยายเรื่อง “ความท้าทายของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ เพื่อรับมือเทคโนโลยี AI: มุมมองเชิงนโยบาย” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงพันธ์ เจริญประยงค์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ และรองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๘.๑.๑ Generative AI คือ เทคโนโลยีที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสร้างหรือผลิตข้อมูลใหม่ ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง หรือวิดีโอ เป็นต้น โดยอาศัยการเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว เช่น การใช้โมเดล AI เพื่อสร้างบทความ ภาพศิลปะ หรือเพลง เป็นต้น โดยจะศึกษาลักษณะและรูปแบบของข้อมูลที่ให้มา จากนั้นนำมาสร้างข้อมูลใหม่ที่มีความคล้ายคลึงกับตัวอย่างเดิม

๘.๑.๒ Generative AI มีผลกระทบทั้งในด้านบวกและลบต่อโลก เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและเปิดอาชีพใหม่ แต่อาจทำให้บางอาชีพหายไป และอาจทำให้เกิดปัญหาด้านจริยธรรม เช่น การสร้างข้อมูลปลอมและความเป็นเจ้าของผลงานที่สร้างโดย AI นอกจากนี้ ยังอาจสร้างความเสี่ยงจากอคติในข้อมูลที่ฝึก AI หรือผลกระทบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัยและการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น การใช้งาน Generative AI ต้องมีการควบคุมและพิจารณาถึงผลกระทบในหลายด้านอย่างรอบคอบ.

๘.๑.๓ AI มีความสามารถในการทำงานที่หลากหลาย เช่น การประมวลผลภาษา (NLP) สำหรับการแปลและตอบคำถาม การรู้จำเสียงและแปลงเสียงเป็นข้อความ การจำแนกภาพและการประมวลผลภาพ การวิเคราะห์และทำนายข้อมูลเพื่อผลลัพธ์ที่แม่นยำ การเรียนรู้จากข้อมูลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การเขียนหรือสร้างภาพ การตัดสินใจอัตโนมัติในสถานการณ์ต่าง ๆ และการเล่นเกมหรือการแก้ปัญหาซับซ้อน ทำให้ AI เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการพัฒนาเทคโนโลยีและประสิทธิภาพการทำงานในหลายด้าน

๘.๑.๔ AI สามารถนำมาใช้ในห้องสมุดได้หลายวิธี เช่น การพัฒนาระบบสืบค้นที่ชาญฉลาด การแนะนำหนังสือ การจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ การแปลงเสียงเป็นข้อความเพื่อการเก็บข้อมูล การใช้ chatbot เป็นผู้ช่วยเสมือนในการตอบคำถามของผู้ใช้ การแปลเอกสารหลายภาษาสำหรับการเข้าถึงข้อมูล การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการให้บริการ และการสร้างเนื้อหาดิจิทัลที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น

๘.๒ การบรรยายเรื่อง Life Space กับการพัฒนาห้องสมุดในทิศทางโลกดิจิทัล โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อัญญาธิษฐานนธ์ ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๘.๒.๑ ปัจจุบัน หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีวิสัยทัศน์ คือ Library of Life หรือห้องสมุดเพื่อชีวิต โดยมีนโยบายหลัก ๔ ประการ ได้แก่ ๑) การให้การเรียนรู้ ๒) การพัฒนานวัตกรรม ๓) การพัฒนาความร่วมมือ และ ๔) การสร้างความยั่งยืน

๘.๒.๒ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยึดหลัก “Life Space” ในการออกแบบพื้นที่และระบบออนไลน์ โดยคำนึงถึงหลัก UX/UI เพื่อให้ผู้ใช้ค้นหาทรัพยากรและเข้าถึงบริการได้ง่ายและสะดวกที่สุด เช่น พื้นที่ถูกออกแบบให้ปรับเปลี่ยนอเนกประสงค์ (Flexible and Multifunctional SpacesX) ห้องสมุดศูนย์กลางชุมชน (Focus on Collaborative and Community Ares) โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่มี

ความต้องการใกล้เคียงมาพบปะกัน หรือห้องสมุดเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน และการลดใช้พลาสติก เป็นต้น

๘.๒.๓ การใช้ AI สามารถแบ่งออกเป็น 8 ระดับ ได้แก่ ๑) การทำงานอัตโนมัติ (Automation) ๒) การใช้ระบบที่มีการตัดสินใจตามกฎ (Rule-based Systems) ๓) การเรียนรู้จากข้อมูล (Machine Learning) ๔) การใช้การเรียนรู้ลึก (Deep Learning) ๕) การตัดสินใจในสถานการณ์ยาก ๆ (Complex Decision-Making) ๖) การเข้าใจภาษาและสนทนา (Natural Language Processing) ๗) การประมวลผลข้อมูลเชิงลึก (Cognitive AI) และ ๘) ปัญญาประดิษฐ์ที่มีสติปัญญาระดับมนุษย์ (Artificial General Intelligence - AGI) ทั้งนี้ ปัจจุบัน ห้องสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้นำ AI มาประยุกต์ใช้จัดทำระบบให้บริการ เช่น ระบบแนะนำหนังสือ (AI Machine Learning Book Recommendations) เป็นต้น

๘.๓ การบรรยายเรื่อง “การเสวนาเรื่องความร่วมมือจากพันธมิตรใหม่ในบริการและงานเทคนิค” โดยคุณรัฐธีร์ ปภัสสรีย์โชติ บรรณารักษ์ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช หัวหน้างานบริการทำพระจันทร์ ห้องสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๘.๓.๑ AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของห้องสมุด เช่น การวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้บริการ การจัดหมวดหมู่และจัดระเบียบทรัพยากรอัตโนมัติ การพัฒนาระบบค้นหาที่ชาญฉลาด การสร้างผู้ช่วยเสมือน (Chatbot) สำหรับตอบคำถามเกี่ยวกับการยืมคืนหนังสือหรือข้อมูลต่าง ๆ การแปลภาษาเพื่อเพิ่มการเข้าถึงข้อมูล การแนะนำหนังสือหรือทรัพยากรที่ตรงกับความสนใจของ เป็นต้น

๘.๓.๒ AI สามารถใช้ในการวิเคราะห์เลขหมู่ทรัพยากรสารสนเทศได้ โดยสามารถช่วยจัดระเบียบทรัพยากรภายในห้องสมุดหรือฐานข้อมูลต่าง ๆ ตามระบบเลขหมู่ เช่น Dewey Decimal Classification โดย AI สามารถเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอยู่และใช้ในการจัดหมวดหมู่หนังสือหรือเอกสารใหม่ ๆ อัตโนมัติ และช่วยในการค้นหาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ทำให้การจัดการทรัพยากรสารสนเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘.๓.๓ Turnitin AI เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการคัดลอกและการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานเขียน ซึ่งใช้เทคโนโลยี AI ในการตรวจจับความซ้ำซ้อนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น เอกสารออนไลน์หรือบทความวิจัย โดยในห้องสมุดสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของงานวิจัยหรือบทความวิชาการ เพื่อส่งเสริมความถูกต้องทางวิชาการและการละเมิดลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการตรวจสอบเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด เพื่อรับรองความเป็นต้นฉบับและเพิ่มความน่าเชื่อถือในการเผยแพร่เอกสารต่าง ๆ

๘.๓.๔ Generative AI tools ที่ใช้ในงานห้องสมุดมีหลายประเภท เช่น Chatbots และ Virtual Assistants (อาทิ ChatGPT) ที่ช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับการยืม-คืนหนังสือและข้อมูลต่าง ๆ Content Generation Tools (เช่น Jasper) สำหรับการสร้างบทความหรือสรุปหนังสือ Text-to-Image Generators (อาทิ DALL·E) ที่ช่วยสร้างภาพกราฟิกสำหรับสื่อการเรียนการสอน Automated Classification Tools (อาทิ IBM Watson) ที่ช่วยจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น

๙. ปัญหาอุปสรรคในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๐. ประโยคที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๐.๑ ต่อตนเอง

ทราบแนวคิดและเทคนิคการใช้ AI เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานของ
หอจดหมายเหตุสวนสุนันทา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑๐.๒ ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

นำความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการประชุมฯ ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนแนวทางการบริหาร
จัดการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ให้สามารถเตรียมความพร้อมสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างมี
ประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

๑๑. เอกสารหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงาน

-

๑๓. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

-

(ผู้รายงาน).....

(นายอภิชาติ บุระมัญญ)

บรรณารักษ์ ชำนาญการ

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์ เบญญา หวังมหาพร)

รองผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘